

۱۵۷۷۸۲۸

سازمان مدیریت صنعتی
مشاریه آموزش تحقیق

اصول و مبانی حسابداری

با بازنگری اساسی

چاپ بیستم

پرویز بختیاری

انتشارات سازمان مدیریت صنعتی

۱۴۰۰

سرشناسه	پختیاری، پرویز، ۱۳۲۹ -
عنوان و نام پدیدآور	اصول و مبانی حسابداری با بازنگری اساسی/پرویز پختیاری؛
وضعیت ویراست	ویراست؟
مشخصات نشر	تهران: سازمان مدیریت صنعتی، انتشارات، ۱۴۰۰. چاپ بیستم: ۱۴۰۰
مشخصات ظاهری	۳۸۴ص: جدول.
شابک	978-600-275-185-0
وضعیت فهرست نویسی	فیبا
یادداشت	واژه نامه.
موضوع	حسابداری Accounting
شناسه افزوده	سازمان مدیریت صنعتی. انتشارات
رده بندی کنگره	HF۵۶۵۵
رده بندی دیویی	۶۵۲
شماره کتابشناسی ملی	۴۱۵۱۳
وضعیت رکورد	فیبا

اصول و مبانی حسابداری

ناشر: سازمان مدیریت صنعتی

تالیف: پرویز پختیاری

چاپ بیستم : ۱۴۰۰

شمارگان: ۲۰۰۰ نسخه

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۲۷۵-۱۸۵-۰ | ISBN: 978-600-275-185-0

فروشگاه شماره ۱: خیابان ولی عصر، نبش خیابان جام جم، ساختمان آموزش سازمان مدیریت صنعتی

تلفن: ۲۲۰۴۰۴۴۰

فروشگاه شماره ۲: خیابان شیخ بهایی جنوبی، خیابان ایرانشناسی، شهرک والفجر، خیابان نهم

سازمان مدیریت صنعتی، ساختمان شماره ۲

تلفن: ۸۸۶۰۴۲۸۰

۹۳۰۰۰ تومان

فهرست مطالب

.....	سخن ناشر	۱۰
.....	مقدمه مؤلف	۱۱
.....	فصل اول: حسابداری چیست؟ چرا حسابداری می آموزیم؟	۱۳
.....	نیاز به حسابداری و اطلاعات مالی	۱۳
.....	پیشینه حسابداری	۱۴
.....	تعریف حسابداری	۱۵
.....	استفاده کنندگان از اطلاعات حسابداری	۱۶
.....	تفاوت دفترداری و حسابداری	۱۷
.....	انواع مؤسسه ها	۱۷
.....	۱. طبقه بندی مؤسسه ها با توجه به هدف فعالیت	۱۷
.....	۲. طبقه بندی مؤسسه ها با توجه به مالکیت و بخش های اقتصادی	۱۸
.....	۳. طبقه بندی مؤسسه ها از نظر نوع فعالیت	۱۹
.....	رشته های حسابداری	۲۰
.....	حرفه حسابداری در ایران	۲۴
.....	پرسش های فصل اول	۲۶
.....	فصل دوم: معادله و مفاهیم عمومی حسابداری	۲۹
.....	معادله حسابداری	۲۹
.....	معرفی عوامل تشکیل دهنده معادله حسابداری	۳۰
.....	دارایی ها	۳۰
.....	بدهی ها	۳۲
.....	سرمایه	۳۲
.....	تأثیر رویدادهای مالی در معادله حسابداری	۳۳
.....	تهیه صورت وضعیت مالی	۳۷
.....	معرفی درآمد و هزینه	۳۹
.....	الف: درآمد	۳۹
.....	ب: هزینه	۴۰
.....	صورت سود و زیان	۴۵

۴۶	 صورت تغییرات در حقوق مالکانه
۵۰	 معرفی مفاهیم عمومی حسابداری
۵۱	 فرضیه‌های مبنا یا مفاهیم بنیادی حسابداری
۵۱	 فرض تفکیک شخصیت مؤسسه
۵۲	 فرض واحد اندازه‌گیری بر حسب پول
۵۲	 فرض تداوم فعالیت
۵۲	 فرض دوره مالی
۵۳	 فرض تعهدی
۵۳	 اصول عمومی حسابداری
۵۴	 اصل بهای تمام‌شده
۵۵	 اصل تحقق درآمد
۵۵	 اصل تطبیق هزینه‌ها با درآمدها
۵۵	 اصل افشا
۵۵	 قیود یا میثاق‌های تعدیل‌کننده
۵۶	 استانداردها یا روندهای حسابداری
۵۷	 پرسش‌ها و تمرین‌های فصل دوم
۷۱	فصل سوم: فرایند ثبت در حسابداری
۷۱	 حساب پرونده اطلاعات مالی
۷۲	 مفهوم بدهکار و بستانکار
۷۴	 چگونگی ثبت رویدادها در حساب T شکل
۷۸	 مانده‌گیری حساب‌ها
۷۹	 تراز آزمایشی
۸۱	 کاربردها و محدودیت‌های تراز آزمایشی
۸۴	 پرسش‌ها و تمرین‌های فصل سوم
۹۱	فصل چهارم: لزوم نگهداری دفتری برای ثبت وقایع مالی روزانه
۹۲	 چگونگی ثبت رویدادها در دفتر روزنامه
۹۵	 دفتر کل
۹۷	 چگونگی انتقال رویداد مالی از دفتر روزنامه به دفتر کل
۱۰۱	 نکته‌های مهمی که برای نوشتن دفترهای روزنامه و کل باید رعایت شود
۱۱۳	 پرسش‌ها و تمرین‌های فصل چهارم

فصل پنجم: سند حسابداری و حساب‌های معین.....	۱۲۳
حساب‌های معین.....	۱۲۳
معرفی سند حسابداری.....	۱۲۵
چگونگی تنظیم سند حسابداری.....	۱۲۶
ثبت یک رویداد در سند حسابداری و دفترهای روزنامه، کل و معین.....	۱۲۸
موازنه حساب‌های معین با کل.....	۱۳۲
دفتر روزنامه سه ستونی.....	۱۳۲
حساب‌های کل مؤسسه شهر تمیز.....	۱۳۷
حساب‌های معین مؤسسه شهر تمیز.....	۱۳۸
پرسش‌ها و تمرین‌های فصل پنجم.....	۱۴۴
فصل ششم: طبقه‌بندی و شماره‌گذاری حساب‌ها و اصلاح اشتباهات... ۱۵۱	
مقدمه.....	۱۵۱
صورت وضعیت مالی و طبقه‌بندی اقلام مندرج در آن.....	۱۵۲
طبقه‌بندی اقلام صورت وضعیت مالی.....	۱۵۲
طبقه بندی دارایی‌ها.....	۱۵۳
طبقه‌بندی دارایی‌ها به جاری و غیرجاری.....	۱۵۳
طبقه‌بندی حقوق مالکانه.....	۱۵۷
طبقه‌بندی بدهی‌ها.....	۱۵۸
طبقه‌بندی اقلام سود و زیان.....	۱۶۲
طبقه‌بندی درآمدها.....	۱۶۲
طبقه‌بندی هزینه‌ها.....	۱۶۳
شماره‌گذاری (کدگذاری) حساب‌ها.....	۱۶۳
اصلاح اشتباه‌ها.....	۱۶۶
پرسش‌ها و تمرین‌های فصل ششم.....	۱۶۹
فصل هفتم: تکمیل عملیات حسابداری در مؤسسه‌های خدماتی.....	۱۷۳
مراحل مختلف چرخه حسابداری.....	۱۷۳
مراحل مختلف چرخه حسابداری در مؤسسات خدماتی.....	۱۷۴
مراحل ۱ تا ۶. ثبت عملیات در دفاتر مالی.....	۱۷۶
مرحله ۷. تهیه تراز آزمایشی.....	۱۸۰
مرحله ۸. تعدیل حساب‌ها.....	۱۸۰

۱۸۱	تعدیل حساب‌های پیش‌پرداخت.....
۱۸۲	تعدیل موجودی ملزومات مصرفی.....
۱۸۳	تعدیل پیش‌دریافت‌ها.....
۱۸۴	تعدیل بابت هزینه‌های معوق.....
۱۸۶	مرحله ۹. تهیه صورت سود و زیان.....
۱۸۷	مرحله ۱۰. بستن حساب‌های موقت.....
۱۹۱	مرحله ۱۱. تهیه صورت تغییرات در حقوق مالکانه و صورت وضعیت مالی.....
۱۹۳	مرحله ۱۲. تهیه تراز آزمایشی اختتامی.....
۱۹۳	مرحله ۱۳. بستن حساب‌های دائمی.....
۱۹۶	پرسش‌ها و تمرین‌های فصل هفتم.....
۲۰۵	فصل هشتم: حسابداری فعالیت‌های بازرگانی
۲۰۵	بخش نخست: سیستم ثبت ادواری موجودی کالا.....
۲۰۵	تفاوت مؤسسه‌های بازرگانی با مؤسسه‌های خدماتی.....
۲۰۶	سیستم‌های ثبت موجودی کالا در مؤسسه‌های بازرگانی.....
۲۰۷	سیستم ثبت دائمی موجودی کالا.....
۲۰۸	سیستم ثبت ادواری موجودی کالا.....
۲۰۹	چگونگی نگهداری حساب‌های خرید و فروش کالا در سیستم ثبت ادواری موجودی‌ها.....
۲۰۹	۱. خرید کالا.....
۲۰۹	۲. انواع تخفیف‌های خرید.....
۲۰۹	۲/۱. تخفیف تجاری خرید.....
۲۱۰	۲/۲. تخفیف نقدی خرید.....
۲۱۲	۲/۳. تخفیف کالای ناباب خرید.....
۲۱۳	۳. برگشت از خرید.....
۲۱۴	۴. هزینه حمل کالا به داخل مؤسسه.....
۲۱۴	۵. فروش کالا.....
۲۱۵	۶. انواع تخفیف‌های فروش.....
۲۱۵	۶/۱. تخفیف تجاری فروش.....
۲۱۶	۶/۲. تخفیف نقدی فروش.....
۲۱۷	۶/۳. تخفیف کالای ناباب فروش.....
۲۱۸	۷. برگشت از فروش.....

۲۱۹.....	صورت سود و زیان مؤسسه‌های بازرگانی.....
۲۱۹.....	فروش خالص.....
۲۲۰.....	بهای تمام شده کالای فروش رفته.....
۲۲۲.....	هزینه‌های عملیاتی.....
۲۲۲.....	صورت سود و زیان.....
۲۲۵.....	صورت وضعیت مالی مؤسسه‌های بازرگانی.....
۲۲۶.....	پرسش‌ها و تمرین‌های فصل هشتم.....
۲۳۵.....	فصل نهم: تکمیل عملیات حسابداری در مؤسسه‌های بازرگانی
۲۳۵.....	مراحل مختلف چرخه حسابداری.....
۲۳۵.....	الف- در طی دوره مالی.....
۲۳۵.....	ب - در پایان هر ماه.....
۲۳۵.....	ج - در پایان دوره مالی.....
۲۳۸.....	انجام دادن مراحل حسابداری در سیستم ثبت ادواری موجودی‌ها.....
۲۳۸.....	مرحله ۱ تا ۶ ثبت رویدادها در دفاتر مالی.....
۲۴۳.....	مرحله ۷. تهیه تراز آزمایشی.....
۲۴۴.....	مرحله ۸. تعدیل حساب‌ها (سیستم ثبت ادواری موجودی‌ها).....
۲۴۴.....	تعدیل بابت موجودی کالای پایان دوره.....
۲۴۶.....	تعدیل بابت استهلاک دارایی‌های ثابت مشهود.....
۲۵۰.....	مرحله ۹. ثبت تعدیل‌ها و انتقال به حساب‌های کل و معین (سیستم ثبت ادواری موجودی‌ها).....
۲۵۱.....	مرحله ۱۰. تهیه صورت سود و زیان.....
۲۵۳.....	مرحله ۱۱. بستن حساب‌های موقت (سیستم ثبت ادواری موجودی‌ها).....
۲۵۶.....	مرحله ۱۲. تهیه صورت تغییرات در حقوق مالکانه و صورت وضعیت مالی.....
۲۵۸.....	مرحله ۱۳. تهیه تراز آزمایشی اختتامی.....
۲۵۹.....	مرحله ۱۴. بستن حساب‌های دائمی.....
۲۶۱.....	پرسش‌ها و تمرین‌های فصل نهم.....
۲۷۱.....	فصل دهم: حسابداری فعالیت‌های بازرگانی
۲۷۱.....	بخش دوم: سیستم ثبت دائمی موجودی کالا.....
۲۷۱.....	مقدمه.....
۲۷۱.....	چگونگی نگهداری حساب‌های خرید و فروش کالا در سیستم ثبت دائمی موجودی‌ها.....

مقدمه مؤلف

منابع اقتصادی محدود است و استفاده بهینه از این منابع، به عنوان یک ضرورت، همواره مد نظر سرمایه‌گذاران، مدیران و همه گروه‌های ذینفع در مؤسسات عمومی و خصوصی است و حسابداری به عنوان یکی از سیستم‌های مهم اطلاعاتی برای تهیه اطلاعات مربوط به اندازه‌گیری، ارزیابی، تجزیه و تحلیل و گزارشگری رویدادهای مؤثر بر منابع اقتصادی، از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است.

خوشبختانه آموزش حسابداری در کشور در همه مقاطع تحصیلی آن گسترش چشمگیر یافته است و به همت سازمان‌ها و مؤسسات آموزشی و استادان محترم حسابداری، متون آموزشی ارزشمند به صورت تألیف و ترجمه تهیه شده و در اختیار دانشجویان قرار گرفته است که جای تقدیر و سپاسگزاری دارد ولی در اکثر این کتاب‌ها وزن مباحث علمی و دانشگاهی به مراتب بیشتر از موارد و روش‌های کاربردی این مباحث است و هنوز جای خالی منابع آموزشی مناسب برای آموزش‌های علمی کاربردی به شدت احساس می‌شود. تهیه کتاب حاضر، کوششی در این جهت است تا ضمن آموزش مفاهیم و مبانی علمی حسابداری در حد ضرورت، به جنبه‌های کاربردی این مباحث نیز تأکید شود و توجه خوانندگان را به روش‌های اجرایی حسابداری در بنگاه‌ها و مؤسسات اقتصادی جلب نماید.

استقبال استادان محترم و دانشجویان گرامی در طی سال‌هایی که این کتاب در صحنه آموزش‌های حسابداری کاربردی حضور داشته است، مشوق نویسنده برای ادامه این راه بوده است.

در این ویرایش، به منظور ایجاد هماهنگی با تغییراتی که در برخی استانداردهای حسابداری و قوانین مالی و مالیاتی در سال‌های اخیر به وجود آمده است، در متن کتاب و مباحث مربوطه تجدید نظرهای لازم انجام شده است.

ضمن تشکر از استاد بهروز بهزاد نیری، برای همکاری ایشان در نگارش فصل دوازدهم، امیدوارم که انجام این خدمت ناچیز فرهنگی نیز چون گذشته، مورد قبول جامعه حرفه‌ای حسابداری، استادان و دانشجویان محترم قرار گرفته و با ارائه نظرها و پیشنهادهای سازنده خود اینجانب را مورد لطف و محبت قرار دهند.

از سازمان مدیریت صنعتی که امکان انتشار این کتاب را فراهم کرده است و از سرکار خانم معصومه عباسی مقدم که زحمت واژه‌نگاری آن را کشیده‌اند، سپاسگزارم.

پرویز بختیاری

بهار ۱۴۰۰